

Małgorzata Ofiarska

Zasady zlecania organizacjom pozarządowym wykonania zadań gminy

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio H, Oeconomia 46/3,
371-380

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego,
Uniwersytet Szczeciński

MAŁGORZATA OFIARSKA

*Zasady zlecania organizacjom pozarządowym
wykonania zadań gminy*

Principles of Ordering the Execution of the Commune's Tasks
to Non-Governmental Organizations

Słowa kluczowe: gmina, organizacje pozarządowe, zlecanie zadań gminy, otwarty konkurs ofert, dotacja celowa

Key words: community, Non-Governmental Organizations, municipalities delegate, open tender, donation purposeful

Wstęp

Współpraca samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego¹ w ostatnich latach w Polsce stale poszerza się. Umożliwia aktywizację różnych środowisk na rzecz rozwiązywania istotnych problemów lokalnych oraz częściowe zaangażowanie środków ze źródeł pozabudżetowych do realizacji ważnych społecznie celów i zadań. W okresie zagrożenia równowagi budżetów gmin ten argument jest bardzo istotny. Włączenie tzw. trzeciego sektora do realizacji ważnych społecznie zadań przyczynia się także do poprawy stanu świadomości społecznej o trudnych wyborach celów możliwych do osiągnięcia w okresie kryzysu finansów publicznych.

¹ W dalszej części opracowania używane jest zbiorcze pojęcie „organizacje pozarządowe”.

1. Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego

Tworząc Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego (GRDPP) jako organ konsultacyjny i opiniodawczy, można zinstytucjonalizować współpracę gmin z organizacjami pozarządowymi. Utworzenie GRDPP jest fakultatywne – przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na wniosek organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie gminy. Wyłącznie rada gminy może podjąć uchwałę w sprawie trybu powoływania członków, terminów i sposobu zgłaszania kandydatur na członków oraz w sprawie organizacji i trybu działania GRDPP. W tych sprawach rada gminy może podjąć jedną lub dwie odrębne uchwały. Są to akty prawa miejscowego, obowiązkowo publikowane w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Rada gminy może także określić tryb powoływania członków terminy i sposób zgłaszania kandydatur na członków oraz organizację i tryb działania GRDPP w rocznym lub wieloletnim programie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Kadencja GRDPP wynosi 2 lata. W jej skład wchodzi przedstawiciele organu stanowiącego gminy (rady gminy) oraz organu wykonawczego gminy (odpowiednio wójta, burmistrza, prezydenta miasta), a także przedstawiciele organizacji pozarządowych. Należy zapewnić reprezentatywność organizacji pozarządowych, a także sprawne funkcjonowanie GRDPP. Jej skład powinien uwzględniać parytet członków, ze względu na ich przynależność do odpowiedniego sektora (administracja samorządowa, organizacje pozarządowe). Liczba członków GRDPP wybranych z grona przedstawicieli organizacji pozarządowych stanowić powinna co najmniej połowę członków tej rady. W praktyce łączna liczba członków GRDPP jest zróżnicowana.

Katalog zadań GRDPP zawiera art. 41i ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie², który obejmuje:

1. opiniowanie projektów strategii rozwoju gmin,
2. opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym programów współpracy z organizacjami pozarządowymi,
3. wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych,
4. udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi,
5. wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecenia tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe, oraz w sprawach rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych.

² Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. nr 234, poz. 1536 ze zm.), dalej u.d.p.p.w.

Nie jest to wyliczenie wyczerpujące, a więc ustawowy katalog zadań może być rozszerzany. Wprawdzie ustawodawca wprost nie stanowi, że GRDPP może zlecać przeprowadzanie badań i opracowanie ekspertyz związanych z realizacją jej zadań, ale rada gminy może upoważnić GRDPP do realizacji takich zadań. Jednak GRDPP jest organem konsultacyjnym i opiniodawczym, a więc dodatkowe zadania nakładane na ten organ nie mogą wykraczać poza tę formę aktywności. Termin wyrażenia przez GRDPP opinii wynosi 14 dni od dnia doręczenia odpowiednio projektu programu współpracy oraz projektu strategii rozwoju gminy. Brak opinii w tym terminie oznacza rezygnację z prawa do jej wyrażenia.

2. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi

W katalogu zadań własnych gminy, sformułowanym w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym³, wymieniono m. in. sprawy dotyczące współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów z nimi zrównanych, tzn. wymienionych w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. Przepis ten wyraża tylko ogólną ideę i nie precyzuje form współpracy gminy z takimi podmiotami ani rodzajów działalności na rzecz takich podmiotów, np. udzielania im pomocy lub wspierania ich rozwoju na określonym obszarze. Zgodnie z art. 3 ust. 2 u.d.p.p.w., organizacjami pozarządowymi są:

1. organizacje niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych,
2. organizacje niedziałające w celu osiągnięcia zysku – osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia.

Jednak zgodnie z art. 3 ust. 4 tej ustawy wyłączono z tego zakresu: partie polityczne, związki zawodowe i organizacje pracodawców, samorządy zawodowe, fundacje utworzone przez partie polityczne. Organizacje pozarządowe nie są podmiotami sektora finansów publicznych i jedynie mogą, po spełnieniu określonych ustawowo warunków, uczestniczyć w wykonywaniu zadań publicznych finansowanych ze środków publicznych. Z literalnej wykładni przepisu art. 3 ust. 2 u.d.p.p.w. wynika, że powinna to być „organizacja”, czyli osoba prawna lub jednostka bez osobowości prawnej, a więc poza kręgiem takich organizacji są osoby fizyczne lub spółki cywilne. Poza osobami prawnymi cytowany przepis ustawy przyznaje status organizacji pozarządowej także jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, o ile zostały utworzone na podstawie

³ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 ze zm.), dalej u.s.g.

ustawy, nie należą do sektora finansów publicznych i nie osiągają zysku (mogą to być np. stowarzyszenia zwykłe).

Odsyłając do art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w., dopuszczono prowadzenie działalności pożytku publicznego także przez:

1. osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego (w zakresie tej działalności z organizacjami pozarządowymi zrównano więc osoby prawne i jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych, których cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, ale podmioty takie nie są organizacjami pozarządowymi)⁴,

2. stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,

3. spółdzielnie socjalne (podmioty łączące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, których celem działania jest reintegracja społeczno-zawodowa ich członków, a także działanie na rzecz ich środowiska lokalnego),

4. spółki akcyjne i spółki z o.o. oraz kluby sportowe będące spółkami, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych i nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi może przybierać różne formy, w tym określoną w art. 9 ust. 1 u.s.g., możliwość zawierania umów przez gminę z organizacjami pozarządowymi w celu wykonywania zadań gminy. Przepis ten nie może jednak być rozumiany jako ewentualna podstawa przeniesienia przez gminę – w drodze umowy – jej ustawowego obowiązku wykonywania określonych kategorii zadań własnych na organizację pozarządową i pełnej rezygnacji z wykonywania takich zadań przez gminę (w ramach danej kategorii zadań można natomiast zlecić organizacjom pozarządowym do wykonania konkretne zadania). Przepis art. 9 ust. 1 u.s.g. powinien być analizowany w świetle zasad wynikających z uregulowań ustrojowych oraz ograniczeń wynikających wprost z przepisów prawa, a przede wszystkim z uwzględnieniem charakteru zadań.

3. Zlecenie zadań gminy do wykonania przez organizacje pozarządowe

Zgodnie z art. 5 u.d.p.p.w. organy administracji publicznej (w tym organy samorządu terytorialnego) prowadzące działalność w sferze 33 kategorii zadań

⁴ K. Płonka-Bielenin, *Charakter prawny podmiotowości organizacji „non-profit”*, „Administracja” 2010, nr 4, s. 45.

publicznych mogą je realizować we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Przepis ten wyznacza ramy przedmiotowe takiej współpracy, ponieważ może ona obejmować tylko kategorie zadań publicznych wymienionych w art. 4 u.d.p.p.w., np. z zakresu: pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, działalności charytatywnej, działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, ochrony i promocji zdrowia, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, wypoczynku dzieci i młodzieży, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Wyliczenie tych dziedzin działalności o charakterze społecznie użytecznym, którym posłużono się w u.d.p.p.w., nie ma charakteru enumeratywnego i jest jedynie przykładowe⁵.

W art. 5 u.d.p.p.w. wyznaczono również terytorialne granice takiej współpracy, ponieważ może ona być podejmowana z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów.

Omawiana współpraca organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi może być realizowana w różnych formach, w tym w drodze zlecenia organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w u.d.p.p.w. Pozostałe formy współpracy to:

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności;
- konsultowanie projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych;
- konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych z radami działalności pożytku publicznego, w przypadku ich utworzenia przez właściwe JST;
- tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
- zawarcie umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej;
- zawarcie umów partnerstwa.

Z art. 5 ust. 4 u.d.p.p.w. wynika, że można stosować dwie formy zlecenia realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, a mianowicie:

- a) powierzanie wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji lub

⁵ K. Płonka-Bielenin, *Zakres pojęcia „interes publiczny” a organizacje pożytku publicznego*, „Administracja” 2007, nr 4, s. 145.

b) wspieranie wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

W pierwszym z wyżej wymienionych przypadków określone zadanie dotychczas realizowane przez gminę w pełni może być zlecone do wykonania przez organizację pozarządową. W drugim przypadku możliwe są co najmniej dwie opcje, a mianowicie część określonego zadania gmina zleca do wykonania organizacji pozarządowej pozostawiając sobie realizację innej części tego zadania lub zadanie dotychczas w pełni realizowane przez organizację pozarządową gmina będzie wspierała w określonej części. W każdym przypadku zlecenia przez gminę realizacji zadania publicznego dochodzi do przekazania dotacji, z tym że w razie powierzenia wykonywania zadania publicznego dotacja służy finansowaniu realizacji zadania (pełne finansowanie), natomiast w razie wspierania wykonywania zadania dotacja służy tylko dofinansowaniu realizacji zadania (częściowe finansowanie)⁶. Informacja o formie finansowania lub dofinansowania procesu realizacji danego zadania publicznego obligatoryjnie podawana jest w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert jako zasada przyznawania dotacji.

Zlecenie zadania publicznego do realizacji organizacjom pozarządowym nie wpływa na zmianę statusu tego zadania, ponieważ gmina ponosi nadal odpowiedzialność za jego realizację. W tej sytuacji zmienia się tylko zakres i forma tej odpowiedzialności. Wykonywanie zadań administracji publicznej przez organizacje pozarządowe na podstawie zlecenia można traktować jako prywatyzację zadań publicznych *sensu largo*. W sytuacji tej zlecenie następuje na zewnątrz administracji – podmiotowi niepublicznemu, czyli organizacji pozarządowej, która przyjmuje dane zadanie dobrowolnie oraz prowadzi je w interesie wyższym („ogólnym”), a nie w interesie jednostkowym. Realizacja zadania odbywa się w formach prawa prywatnego, czyli na podstawie umowy cywilnoprawnej. Ponadto odpowiedzialność za realizację zadania spoczywa nadal na gminie, która je zleciła⁷.

Zlecenie wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie lub dofinansowanie ich realizacji, może wyłącznie dotyczyć zadań, które należą do zakresu kompetencji gminy. Ponadto można zlecić organizacji pozarządowej wykonanie określonego zadania, o ile prowadzi ona działalność statutową w danej dziedzinie, co wynika z art. 11 ust. 1 u.d.p.p.w., a więc zakłada się, że posiada stosowne doświadczenia i możliwości niezbędne do prawidłowej realizacji zlecanego zadania. Przepisów u.d.p.p.w. nie można analizować w oderwaniu od przepisów odrębnych ustaw. W ich płaszczyźnie należy poszukiwać

⁶ M. Józwiak, I. Kopczyńska, *Regulacje dotyczące udzielania dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych*, „Finanse Komunalne” 2004, nr 4, s. 28.

⁷ K. Płonka-Bielenin, *Zakres pojęcia „zadania publiczne” i próba określenia istoty ich realizacji przez organizacje pożytku publicznego*, „Administracja” 2008, nr 2, s. 147.

konkretyzacji możliwości wsparcia finansowego z budżetu gminy na rzecz podmiotów, które nie są zaliczone do sektora finansów publicznych, a więc przede wszystkim USG oraz UFP.

4. Otwarty konkurs ofert

Zgodnie z art. 11 ust. 2 u.d.p.p.w. wspieranie oraz powierzanie realizacji zadań publicznych następuje po przeprowadzeniu przez gminę otwartego konkursu ofert (z inicjatywy gminy lub na wniosek organizacji pozarządowej), chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia. W tym kontekście można wymienić np. art. 26 i art. 27 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁸ regulujące tryb udzielania zamówień – w formie konkursu ofert – na udzielanie w określonym zakresie świadczeń zdrowotnych bez stosowania przepisów o zamówieniach publicznych.

W otwartym konkursie ofert na wspieranie lub powierzanie realizacji zadania publicznego uczestniczą organizacje pozarządowe. Wybór zlecenia realizacji zadań publicznych w tym trybie następuje w sposób zapewniający wysoką jakość wykonania danego zadania. Wspieranie oraz powierzanie takich zadań może nastąpić również na zasadach i w trybie przepisów o partnerstwie publiczno-prywatnym⁹ albo na podstawie umów międzynarodowych, jeżeli na realizację określonego zadania publicznego będą przekazywane niepodlegające zwrotowi środki ze źródeł zagranicznych.

Jeden z wyjątków od obowiązku przeprowadzenia otwartego konkursu ofert określa art. 11a u.d.p.p.w. Tryb taki nie jest wymagany dla zlecenia wykonania zadań przez organizacje pozarządowe w związku z wystąpieniem klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej – w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej¹⁰.

Zgodnie z art. 19a u.d.p.p.w. organ wykonawczy gminy, uznając celowość realizacji zadania określonego w ofercie organizacji pozarządowej, może zlecić realizację tego zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert, o ile dane zadanie ma charakter lokalny i spełnia łącznie następujące warunki:

- wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10 000 zł,
- zadanie publiczne ma być realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni.

Łączna kwota środków finansowych przekazanych przez organ wykonawczy gminy tej samej organizacji pozarządowej w tym trybie w danym roku

⁸ Dz.U. nr 112, poz. 654 ze zm.

⁹ Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. z 2009 r. nr 19, poz. 100 ze zm.).

¹⁰ Dz.U. nr 62, poz. 558 ze zm.

kalendaryzowym nie może przekroczyć kwoty 20 000 zł, a wysokość środków finansowych przyznanych przez organ wykonawczy gminy w tym trybie nie może przekroczyć 20% dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe. Możliwość zastosowania tego uproszczonego trybu w odniesieniu do zadań lokalnych lub regionalnych jest ważnym kryterium usprawnienia realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, służącym skuteczności i efektywności ich wykonywania, przy zachowaniu zasady jawności. Tryb ten wprowadzono do w 2010 r., realizując postulaty zgłoszone przez administrację samorządową oraz organizacje pozarządowe. Uelastyczniono więc możliwości przekazywania organizacjom pozarządowym niewielkich środków finansowych na realizację zadań w krótkim, właściwym dla danego przedsięwzięcia, czasie. Efektem tego jest także obniżenie kosztów zlecenia zadań przez JST¹¹.

W razie ogłoszenia otwartego konkursu ofert termin do składania ofert nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia. W związku z tym, że zasięg działania gminy ma charakter lokalny, to jej zadania powinny być wykonywane przez organizacje działające w lokalnym środowisku i znające uwarunkowania społeczne danej gminy. Zamieszczenie ogłoszenia w dzienniku o charakterze lokalnym jest wystarczające. Rada gminy nie ma podstaw prawnych do określania w formie uchwały procedur związanych z udzielaniem dotacji w przypadku prowadzenia działalności pożytku publicznego. Zgodnie z art. 13 ust. 2 u.d.p.p.w. ustalenia takie powinny znaleźć się w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert.

Ogłoszenie o otwartym konkursie ofert powinno zawierać informacje o: rodzaju zadania i wysokości środków publicznych przeznaczonych na jego realizację; zasadach przyznawania dotacji; terminach i warunkach realizacji zadania; terminie składania ofert; trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert; zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym.

Kryteria oceny składanych ofert na wykonanie danego zadania ogólnie sformułowano w art. 15 u.d.p.p.w. Ocenia się (nawet w przypadku zgłoszenia tylko jednej oferty w otwartym konkursie ofert): możliwość realizacji zadania publicznego przez organizację pozarządową; przedstawioną kalkulację kosztów realizacji zadania publicznego; proponowaną jakość wykonania zadania i kwalifika-

¹¹ Uzasadnienie projektu ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw – druk nr 1727 Sejmu RP VI kadencji.

cje osób, przy których udziale organizacja pozarządowa będzie je realizować; w przypadku wspierania wykonania zadania planowany przez organizację pozarządową udział środków finansowych własnych lub środków pochodzących z innych źródeł na realizację zadania publicznego; planowany przez organizację pozarządową wkład rzeczowy i osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną członków; rzetelność i terminowość wykonania zadań oraz sposób rozliczenia otrzymanych środków w przypadku realizacji zadań zleconych przez organizację pozarządową w latach poprzednich. Możliwe jest także określenie innych kryteriów oceny oferty realizacji zadań publicznych niż sformułowane w art. 15 u.d.p.p.w., o ile nie będą one sprzeczne z ustawą¹².

W otwartym konkursie ofert może zostać wybrana więcej niż jedna oferta. Ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert – dokonane w ten sam sposób jak ogłoszenie konkursu – zawiera w szczególności: nazwę oferenta; nazwę zadania publicznego; wysokość przyznanych środków publicznych. Każdy, w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia wyników konkursu, może żądać uzasadnienia wyboru lub odrzucenia oferty. Po ogłoszeniu wyników otwartego konkursu ofert gmina, bez zbędnej zwłoki, zawiera umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego z wyłonionymi organizacjami pozarządowymi. W umowie należy szczegółowo określić: jej przedmiot (zadanie) i sposób jego wykonania, wysokość dotacji w całkowitym koszcie zadania, podział dotacji na transze i sposób jej rozliczenia, uprawnienia i obowiązki informacyjne odpowiednio zleceniodawcy i zleceniobiorcy, zakres kontroli realizacji zadania, obowiązki sprawozdawcze zleceniobiorcy.

Umowa wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności. Może być zawarta na czas realizacji zadania lub na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat. Zadanie publiczne nie może być realizowane przez podmiot niebędący stroną umowy, jednak organizacja pozarządowa może zlecić realizację zadania publicznego wybranym, w sposób zapewniający jawność i uczciwą konkurencję, innym organizacjom pozarządowym.

Zakończenie

Gminy mają prawo, ale nie obowiązek, zlecenia swoich zadań do wykonania organizacjom pozarządowym. Możliwe są do stosowania dwie formy zlecenia zadań: powierzenie wykonania lub wsparcie wykonania zadania. W każdym przypadku gmina przekazuje dotację celową służącą odpowiednio finansowaniu lub dofinansowaniu zleconego zadania. Wyboru organizacji pozarządowych dokonuje się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, organizowanego przez

¹² I. Kopczyńska, *Kontrola następstwa udzielania dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku*, „Finanse Komunalne” 2005, nr 1–2, s. 118.

gminę, co w założeniu powinno prowadzić do transparentnego wykorzystywania publicznych środków finansowych przekazywanych z budżetu gminy na rzecz organizacji pozarządowych, czyli podmiotów spoza sektora finansów publicznych. Tylko w sytuacjach wyraźnie określonych w ustawie można zrezygnować z przeprowadzania otwartego konkursu ofert.

Współpraca gmin z organizacjami pozarządowymi umożliwia łączenie publicznych i niepublicznych zasobów finansowych w celu realizacji zadań publicznych, ponieważ organizacje pozarządowe obowiązane są posiadać tzw. wkład własny. W wyniku zlecenia zadań gminy organizacjom pozarządowym mogą one być realizowane w sposób bardziej efektywny i oszczędny. Jest to istotne z punktu widzenia ograniczonych możliwości finansowych gmin i utrzymywania równowagi ich budżetów jako nadrzędnej wartości w okresie kryzysu obejmującego cały sektor finansów publicznych, którego ważnym ogniwem pozostają gminy.

Bibliografia

- Jóźwiak M., Kopczyńska I., *Regulacje dotyczące udzielania dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych*, „Finanse Komunalne” 2004, nr 4.
- Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz.U. z 1998 r. nr 51, poz. 318).
- Kopczyńska I., *Kontrola następcza udzielania dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku*, „Finanse Komunalne” 2005, nr 1–2.
- Płonka-Bielenin K., *Charakter prawny podmiotowości organizacji „non-profit”*, „Administracja” 2010, nr 4.
- Płonka-Bielenin K., *Zakres pojęcia „interes publiczny” a organizacje pożytku publicznego*, „Administracja” 2007, nr 4.
- Płonka-Bielenin K., *Zakres pojęcia „zadania publiczne” i próba określenia istoty ich realizacji przez organizacje pożytku publicznego*, „Administracja” 2008, nr 2.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 ze zm.).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. nr 234, poz. 1536 ze zm.).
- Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. z 2009 r. nr 19, poz. 100 ze zm.).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. nr 112, poz. 654 ze zm.).